

Van de redactie

Als u deze Strandloper inkijkt is de zomer weer voorbij. De bomen krijgen weer hun typische herfsttinten. De meeste planten hebben echter hun kleur verloren. Toch hoeft u niet tot het volgend voorjaar te wachten om de wilde planten in onze streek weer in volle bloei te zien.

In oktober komt namelijk de nieuwe Flora van de Duin- en Bollenstreek uit. Dit mooie boekwerk dat onder de bezielende leiding van Jelle van Dijk tot stand is gekomen en voorzien is van vele prachtige kleurenfoto's, die gemaakt zijn door Joost Bouwmeester, zal u veel lees- en kijkplezier verschaffen tijdens de lange winteravonden. Enkele leden van de redactie hebben al een kijkje in het concept mogen nemen en zijn tot de conclu-

sie gekomen dat dit boekwerk een 'must' is voor de echte natuurliefhebber. Kopen dus!!! In deze editie vindt u naast de vaste rubrieken een reisverslag van Kees Verweij, een paddenvraagstuk van Anca Meyknecht, de, door Ab Steenvoorden in het archief opgeduikelde, exotische vogelbevolking in onze omgeving en een observatie van de Behangersbij. De redactie wenst u veel leesplezier.

Kopij voor De Strandloper van december moet worden ingeleverd voor 15 november bij Rien Sluys, Brekant 38, 2203 NG Noordwijk.

Agenda

Lezingen in het Jan Verwey Natuurcentrum

Vrijdag 30 september

Lezing met dia's door de heren E. Cousin en L. Geelen van de Gemeentewaterleidingen Amsterdam over de opkomst zijnde, grote veranderingen rond het Van Limburg Stirumkanaal. Aanvang: 20.00 uur.

Vrijdag 28 oktober

Lezing met dia's door Hans Adema over paddestoelen. Aanvang 20.00 uur.

Vrijdag 25 november

Lezing met dia's door Albert Salman over duin-

gebieden buiten Nederland, hun ontwikkeling en bescherming. Aanvang 20.00 uur.

Excursies

Zaterdag 1 oktober

Excursie naar het Van Limburg Stirumkanaal in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Vertrek vanaf het Jan Verwey Natuurcentrum om 08.00 uur

Woensdag 28 december

Ganzenexcursie naar Zeeland
Vertrek 08.00 uur vanaf het Jan Verwey Natuurcentrum.

Flora van de Duin- en Bollenstreek

Jelle van Dijk

Vanaf de oprichting in 1966 leeft binnen onze vereniging de overtuiging dat je wat moet doen met de kennis die is vergaard over de natuur om je heen. Daarom gaf de vereniging al in 1973 in eigen beheer het boekje "De Vogels van Noordwijk" uit. Vijf jaar later volgde een uitgave over de wilde planten in onze omgeving: "De Flora van Noordwijk". Met beide uitgaven had de vereniging een tweeledig doel. In de eerste plaats boden beide boekjes een goed overzicht van de kennis op vogel- en plantengebied die tot op dat moment verzameld was. In de tweede plaats vormden beide uitgaven een middel om anderen er op te wijzen welke natuurwaarden in onze om-

geving nog voorhanden waren.

Het duurde tot 1989 voordat de vereniging weer een boek op de markt bracht: "Vogels van Noordwijk en omstreken". Aan deze uitgave waren jaren van intensief veldwerk vooraf gegaan. Het gehele gebied gelegen ten westen van de Leidse Trekvaart werd op broedvogels geïnventariseerd, terwijl door middel van speciale wintertellingen nauwkeurig werd nagegaan welke vogels en in welke aantallen hier de winter doorbrengen. Evenals in de jaren zeventig zal nu vijf jaar na het verschijnen van het vogelboek een Flora verschijnen. In de titel van het nieuwe plantenboek komt de naam Noordwijk niet meer voor, want het

boek heeft als titel meegekregen: "Flora van de Duin- en Bollenstreek". Lag de oostgrens van het onderzochte gebied bij het vogelboek nog bij de Leidse Trekvaart, voor het plantenboek werd de oude straatweg door de dorpen Hillegom, Lisse en Sassenheim als oostelijke begrenzing genomen.

Ook voor dit boek werd heel wat veldwerk verricht. Onze kennis over de flora van de duingebieden bleek aardig op peil te zijn, maar wie had er ooit serieus gekeken naar het onkruid op de bollenvelden en naar al het straatgroen op trottoirs en verkeersheuvels? Wat de landgoederen

den voor mensen die belangstelling hebben voor planten, maar daar niet te diep op in willen gaan. Of moest het boek zich richten op de echte "freaks" die ook elk grassprietje op naam willen brengen. Er werd besloten om een boek uit te geven waarin beide groepen aan hun trekken zouden komen. Alle landschappelijk herkenbare gebieden zoals duinen, bossen, weilanden en bollenvelden zouden in gemakkelijk leesbare hoofdstukken worden beschreven, terwijl het boek besloten zou worden met een systematische lijst van alle na 1978 gevonden soorten in het studiegebied.

FLORA VAN DE DUIN- EN BOLLENSTREEK

betreft was er voldoende kennis over Offem en Leeuwenhorst binnen de werkgroep, maar wie weet het fijne van wat er groeit op de landgoederen Keukenhof en Wassergeest? Kortom het besluit om een nieuw boek uit te geven over een veel groter gebied betekende in de eerste plaats dat er enkele jaren achtereen heel wat gebotaneerd moest worden.

De werkgroep, bestaande uit Ees Aartse, Joost Bouwmeester, Jelle van Dijk, Martien de Graaf, Wim Kuijper en Rien Sluys, heeft bij de start van het project lang gediscussieerd over de opzet die bij het nieuwe boek gevolgd zou worden. Moest het gewoon een leuk en aantrekkelijk boek wor-

Nu het boek vrijwel klaar is, durf ik te zeggen dat het boek niet voor twee, maar zeker voor vier doelgroepen zeer de moeite waard is. De eerste en naar wij hopen de grootste groep bestaat uit mensen die houden van een goed uitgegeven, informatief boek met veel kleurenfoto's. Het boek wordt evenals het vogelboek uit 1989 zodanig geproduceerd dat het niet na één of twee keer doorlezen uit elkaar zal vallen. Het is een boek om te lezen, te herlezen en te gebruiken. Aan de foto's is de grootste zorg besteed. Dankzij de vele kleine en grote sponsors, waarvan sommigen een bedrag van drie cijfers overmaakten, is het gelukt om in het boek 83 kleurenfoto's en 25 zwart-wit

foto's op te nemen. De meeste foto's zijn met eindeloos geduld gemaakt door Joost Bouwmeester. Een groot probleem in onze regio bij het maken van foto's is het vrijwel altijd aanwezig zijn van wind. Wil men een grote dieptescherpte bereiken dan is men genoodzaakt de weinige windstille momenten te benutten. In het boek zijn schitterende foto's te vinden. Werkelijk spectaculair zijn de foto's van waterplanten waarbij de fotograaf met statief en al tot over zijn middel in het water stond. Ook de close-ups van soorten als Daslook, Bitterkruidbremraap en Groot springzaad getuigen van groot vakmanschap. De tweede groep voor wie het boek zeer de moeite waard is, bestaat uit mensen met grote belangstelling voor de Duin- en Bollenstreek. Daarbij denken we natuurlijk aan allen die uit hoofde van hun functie met het wel en wee van de streek te maken hebben zoals leden van bestuurscolleges, de agrarische sector en de toeristische sector. Bovendien denken wij bij deze doelgroep aan de mensen die belangstelling voor streekhistorie aan de dag leggen.

In het boek is veel te lezen over de "groene" geschiedenis van onze regio. Dat beperkt zich niet tot het speciale hoofdstuk over de ontstaansgeschiedenis van het landschap. Elk hoofdstuk begint met een inleiding waarin allerlei geschiedkundige bijzonderheden over het te bespreken landschapstype zijn te vinden. Bij de bollenteelt komen de grootscheepse afzandingen uit het eind van de vorige en het begin van deze eeuw ter sprake, het hoofdstuk over de flora van de wegbermen begint met de historische wegen in de regio, over de flora langs de spoorlijn wordt pas begonnen nadat iets gezegd is over de aanleg van de lijn en de sluiting van de stations. Ter illustratie zijn enkele oude ansichten uit de verzameling van Kees Verweij afgedrukt.

De derde doelgroep werd eerder al even omschreven: mensen die van de natuur houden en een goed leesbaar boek met mooie plaatjes wensen, waarin ze nog eens iets kunnen nalezen wat ze buiten zelf hebben gezien. Over die mooie plaatjes is hiervoor al het nodige gezegd. Over de leesbaarheid van de tekst kunnen we kort zijn. Alle teksten die geproduceerd zijn, werden niet alleen inhoudelijk maar ook nadrukkelijk op het gebied van leesbaarheid door de redactie onder handen genomen. Iedereen die in staat is de meeste stukjes in De Strandloper te lezen, zal geen enkele moeite hebben met de informatieve teksten in dit boek.

Tenslotte de groep bestaande uit mensen die precies willen weten wat er allemaal in de Duin- en Bollenstreek groeit. Natuurlijk kan en wil niemand beweren dat hij elke vierkante meter van de streek heeft onderzocht, maar wel durven wij rustig te stellen dat nog niet eerder op zoveel plekje naar het voorkomen van planten is gekeken. Beperkte het onderzoek voor De Flora van Noordwijk uit 1978 zich vooral tot de duinen en de landgoederen, nu werden ook bollenvelden,

graslanden, bloementeelpercelen, vuilstorthopen, bouwterreinen, wegbermen, rangeerterreinen en psychiatrische inrichtingen bezocht. Bovendien mochten wij gebruik maken van de lijsten die het provinciaal onderzoek naar het voorkomen van waterplanten in de jaren tachtig had geproduceerd. Voor de omgeving van Hillegom ontvingen wij veel aanvullingen van Gert Baeyens. Teneinde de lijst zo volledig mogelijk te laten zijn, zijn voor deze Flora ook alle moeilijke families en geslachten eens flink onder handen

Speerdistel

genomen. Dat leverde heel wat nieuwe soorten voor onze regio op! Al met al vermeldt de lijst achterin het boek nu bijna duizend soorten! Al deze soorten worden in het laatste hoofdstuk in systematische volgorde genoemd, voorzien van enkele opmerkingen over verspreiding en talrijkheid.

Het zal u duidelijk geworden zijn dat u wellicht tot meer dan één van de genoemde doelgroepen behoort en dat u met goed fatsoen niet om de aanschaf van dit boek heen kunt. De prijs voor een boek met zoveel kleur is eigenlijk uitzonderlijk laag. Natuurlijk kent u in uw familie- en kennissenkring ook allerlei personen van wie u weet dat ze dit een leuk boek zullen vinden. Maak ze op deze uitgave attent of nog beter: geef ze dit prachtige boek kado!

Het boek zal vanaf eind oktober te koop zijn bij Jelle van Dijk, Leendert Hellenberghof 32, bij Rien Sluys, Bremkant 38 en bij Verkade "Bedderie". Tevens is het boek te koop op de maandelijkse ledenvergaderingen in het Jan Verwey Natuurcentrum en in de meeste boekhandels in de streek.